

Herdenking 15 augustus 2015 Programma

Voorwoord

Vandaag is het zeventig jaar geleden dat er een einde kwam aan de Tweede Wereldoorlog in Zuidoost-Azië en daarmee voor het hele Koninkrijk der Nederlanden. Ons land herdenkt jaarlijks op deze dag alle slachtoffers van de oorlog met Japan. Wij herdenken de militairen, de krijgsgevangenen, de mannen, vrouwen en kinderen in en buiten de kampen alsmede de vele slachtoffers onder de Indonesische bevolking. Het leed van de oorlog was onbeschrijfelijk en is bij velen nog elke dag voelbaar. Op 15 augustus 1945 was van bevrijding geen sprake. Integendeel. Op de oorlog volgde een chaotische en gewelddadige periode. Velen konden de kampen lange tijd niet verlaten. Vele anderen werden alsnog geïnterneerd.

Voorafgaand aan de herdenkingsplechtigheid van vandaag zijn door toedoen van de Nederlandse diplomatieke vertegenwoordigingen ter plaatse kransen gelegd op de erevelden waar Nederlandse oorlogsslachtoffers zijn begraven: in Indonesië, Thailand, Birma, Singapore, Hong Kong, Japan en Australië.

Dit jaar bestaat de Stichting Herdenking 15 Augustus 1945 35 jaar. In de loop der jaren zijn er tijdens de herdenkingen bij het Indisch Monument ontroerende voordrachten gehouden, gedichten voorgedragen en liederen gezongen. Deze spreken nog altijd tot de verbeelding. Daarom brengt de Stichting Herdenking 15 augustus 1945 in dit bijzondere herdenkingsjaar het gedenkboek *Gedeeld verleden. Mijn herinnering, jouw verhaal* uit. Het bevat onder meer een bloemlezing van de vele voordrachten bij het Indisch Monument. Ook deze herdenking zal worden meegenomen in het fraaie boek, dat binnenkort zal verschijnen.

In dit bijzondere herdenkingsjaar komen wij ook met een nieuw initiatief. Het betreft een symbolisch draagsingne dat rond 15 augustus door iedereen kan worden gedragen als teken van respect, verbondenheid en medeleven. Het is geïnspireerd op de Indische jasmijn, de Melati. Een bloem die kwetsbaar is, maar ook staat voor zelfvertrouwen en nieuw leven.

Ik wens U een zinvolle herdenking toe.

Jan Kees Wiebenga

Voorzitter Stichting Herdenking 15 Augustus 1945

Meer informatie over het jubileumboek en de Melati vindt u op www.indieherdenking.nl

Herdenkingsplechtigheid

Indisch Monument

U wordt verzocht om 12.00 uur uw plaats te hebben ingenomen.

- ▶ Intrede vaandel regiment 'van Heutsz'
- ▶ Programma toelichting door ceremoniemeester Angelique Jansen
- ▶ Oproep tot herdenken door luiden van de Indische Klok
- ▶ Aankomst Zijne Majesteit Koning Willem-Alexander
- ▶ Eerbewijs door vaandelwacht regiment 'van Heutsz' en Koninklijke Militaire Kapel 'Johan Willem Friso'
- ▶ Welkomstwoord door Jan Kees Wiebenga, voorzitter Stichting Herdenking 15 Augustus 1945
- ▶ 'In Remembrance' (Eleanor Daley). Residentie Bach Ensembles o.l.v. Patrick Pranger
- ▶ Voordracht door Eric Schneider en Beau Schneider
- ▶ 'Locus Iste' (Anton Bruckner). Koninklijk Militaire Kapel 'Johan Willem Friso' o.l.v. luitenant Jody van Overbeek
- ▶ 'Indisch Onze Vader'. Residentie Bach Ensembles en het Haags Matrozenkoor

Herdenken

- ▶ Kranslegging door Zijne Majesteit Koning Willem-Alexander
- ▶ Luiden Indische klok – taptoe – stilte – 1^e en 6^e couplet Wilhelmus
- ▶ Kransleggingen voor de slachtoffers
- ▶ Toespraak door Sanne Menken, leerlinge van het Vrijzinnig Christelijk Lyceum te Den Haag
- ▶ 'Captives Hymn' (Margaret Dryburgh). Residentie Bach Ensembles en het Haags Matrozenkoor
- ▶ Kransleggingen door autoriteiten
- ▶ 'Ubi Caritas' (Ola Gjeilo) Residentie Bach Ensembles
- ▶ Overvlucht door Catalina vliegboot

Defilé

Zijne Majesteit Koning Willem-Alexander opent het defilé langs het Indisch Monument

13.30 – 15.00 uur

Mogelijkheid tot vervoer per bus van het Indisch Monument naar het Zuiderstrandtheater voor het middagprogramma.

Tussen 16.30 en 17.30 uur vertrekken er pendelbussen van het Zuiderstrandtheater naar de Statenlaan (mogelijkheid om over te stappen op lijn 11 of 17 richting Den Haag CS).

Eric Schneider (1934)

Acteur, regisseur, toneelschrijver en beeldend kunstenaar

Eric Schneider werd geboren in Nederlands-Indië en kwam in 1946 met zijn ouders en broers naar Nederland. Schneider speelde zo'n 150 grote rollen, waaronder in de succesvolle tv-serie *Stellenbosch*, en wordt door critici de éminence grise van het Nederlandse toneel genoemd. In 2013 stond hij samen met zijn zoon Beau in het theater. In 2014 ging het toneelstuk *Moesson* in première, dat gebaseerd is op het verhaal van *Een tropische herinnering*.

Beau Schneider (1988)

Acteur

Beau Schneider is acteur en speelt momenteel in de dagelijkse soap serie *Goede Tijden Slechte Tijden*. Na twee jaar aan de Film Actors Academie in Amsterdam studeerde Beau in 2012 af aan de Amsterdamse Toneelschool en Kleinkunst Academie. Een jaar later speelde hij samen met zijn vader Eric Schneider in *Levenslang theater (A Life in the Theatre)* van David Mamet.

Sanne Menken (1997)

Scholiere

Sanne Menken zit in de 5^e klas van het Atheneum op het Vrijzinnig Christelijk Lyceum te Den Haag. Haar grootmoeder bracht haar jeugd door in Nederlands-Indië en was geïnterneerd in kamp Tjideng.

De vaandelwacht van het Regiment van Heutsz

Het Regiment van Heutsz heeft in 1950 de tradities overgenomen van het voormalig Koninklijk Nederlands-Indisch Leger (KNIL). De vaandelwacht van het Regiment van Heutsz treedt ieder jaar bij de herdenking op 15 augustus aan. Zij zijn gekleed in het dagelijks tenue met de zwarte halsdoek en de bamboehoed, zoals die gedragen werd sinds 1910 in het KNIL. Deze vaandelwacht bestaat uit de commandant, de vaandeldrager, een sergeant vaandelwacht en vier overige militairen. De vaandelwacht kent een unieke exercitie, waarbij in de wendingen het vaandel als as fungeert.

Koninklijke Militaire Kapel 'Johan Willem Friso'

Dit harmonieorkest van de Koninklijke Landmacht staat o.l.v. luitenant Jody van Overbeek. Het orkest bestaat uit een blaaskwintet, klarinetkwartet, de Big Band en het koperkwintet. Zij verzorgen vaak de muziek rondom militair ceremonieel en geven regelmatig relatieconcerten.

Residentie Bach Ensembles

De Residentie Bach Ensembles uit Den Haag bestaan onder meer uit het Residentie Bachkoor en het Residentie Kamerkoor. De koren bestaan uit ongeveer 120 leden. Naast het werk van de componist Johann Sebastian Bach worden werken van andere componisten ten gehore gebracht. Tijdens de herdenking staat het koor onder leiding van Patrick Pranger.

Het Haags Matrozenkoor

Het Haags Matrozenkoor, dat sinds 2013 wordt geleid door dirigent Wouter Verhage, is een koor voor jongens vanaf 5 jaar. Iedere jongen in de Haagse regio die graag zingt, kan lid worden. Het koor geeft elk jaar concerten in binnen- en buitenland en treedt op tijdens belangrijke evenementen en in producties van bekende orkesten en koren. Bijzonder aan dit jongenskoor is niet alleen de klank, maar ook dat alle werken uit het hoofd worden gezongen, vaak ook nog eens twee- of driestemmig. In 2013 heeft Het Haags Matrozenkoor zijn 85-jarig bestaan gevierd.

Het Vrijzinnig Christelijk Lyceum te Den Haag – Adoptieschool van het Indisch Monument

Het VCL heeft in het kader van 'adopteer een monument' zowel de Indische Plaquette in de Tweede Kamer als ook het Indisch Monument geadopteerd. Daarom zijn leerlingen van het VCL nauw betrokken bij de herdenking op 15 augustus. Zij leveren hulpvaardige handen bij het aandragen van de kransen en het vlag hijsen. Ieder jaar houdt tijdens de herdenkingsplechtigheid bij het monument één van de leerlingen uit de hoogste klas een voordracht, die eigenhandig geschreven is.

Zeekadetkorps Rotterdam

Sinds 2004 verlenen jonge leden van het Zeekadetkorps Rotterdam hun bijdrage aan een goed verloop van de kranslegging bij het Indisch Monument. Zo komen zij in aanraking met een verleden dat herleeft waardoor de geschiedenis wordt overgedragen.

Nederlandse vlag uit gevangenkamp

Naast het Indisch Monument staat bij goed weer een historische vlag opgesteld. Gedurende de periode 1942–1945 is in kamp Ambarawa de Nederlandse vlag verborgen gehouden. De vrouwen in het kamp hadden de vlag los getornd en de drie kleuren van de vlag apart verstopt. Na de bevrijding is de vlag met zorg aan elkaar genaaid en op 24 augustus 1945 gehesen in het gevangenkamp Banjoebiroe. (*Beschikbaar gesteld door Museum Bronbeek*)

PBY-5A Catalina

Tijdens de herdenking zal een Catalina vliegboot overvliegen. Van dit type vliegboot waren er 25 bij het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog in gebruik bij de Marine Luchtvaartdienst in Nederlands-Indië. Hun primaire taak was verkenning en transport, maar zij hebben ook bombardementsvluchten uitgevoerd op de Japanse vloot. Twaalf Nederlandse Catalina's gingen in de strijd verloren, de overige konden uitwijken naar Australië of Ceylon. (*Stichting Exploitatie Catalina*)

WILHELMUS

Wilhelmus van Nassouwe
ben ik van Duitsen bloed,
den vaderland getrouwe
blijf ik tot in den dood.
Een Prinse van Oranje
ben ik vrij onverveerd,
den Koning van Hispanje
heb ik altijd geëerd.

Mijn schild ende betrouwen
zijt Gij, o God, mijn Heer!
Op U zo wil ik bouwen,
verlaat mij nimmermeer!
Dat ik toch vroom mag blijven,
Uw dienaar t'aller stond,
de tirannie verdrijven
die mij mijn hart doorwondt.

De teksten van de andere liederen die ten gehore worden gebracht tijdens de herdenking bij het Indisch Monument zijn te vinden op de website van de Stichting Herdenking 15 Augustus 1945, www.indieherdenking.nl

Overzicht kransen

15 augustus 2015

Krans 1

Door Zijne Majesteit Koning Willem-Alexander

Krans 2

“Voor alle slachtoffers van oorlogsgeweld”

De heer F.C. Bakker, marinebataljon Java februari/maart 1942,
Birma-Siam Spoorweg 1942–1945

“Voor alle burgerslachtoffers van internering”

De heer H.E. Bok, kampen Tjihapit, Adek en Tjideng

Krans 3

“Voor alle burgerslachtoffers buiten de kampen, toen, nu en in de toekomst”

De heer W.R. Burger, dochters en kleinzoon

Krans 4

Namens de Staten-Generaal

Krans 5

Namens de Raad van Ministers van het Koninkrijk

Krans 6, 7, 8, 9 en 10

Namens de regeringen van Australië, Indonesië, Nieuw-Zeeland,
Verenigd Koninkrijk, Verenigde Staten van Amerika

Krans 11

Namens de Krijgsmacht

Krans 12 en 13

Namens de Oorlogsgravenstichting en het Vrijzinnig Christelijk Lyceum

Namens de Gemeente Den Haag en de Stichting Herdenking

15 Augustus 1945

Programma Zuiderstrandtheater

Kranenburgweg 211, Den Haag

In de tenten

Vanaf 14.00 uur

Lunch, Koempoelan met muziek van de band 'No commotion' en het trio 'Rob Agerbeek'

Zuiderstrandtheater in de foyer begane grond en foyer 1^e etage

14.00 – 17.15 uur

Informatiestands en pasar

Pier Salon

15.00 – 17.00 uur

Jeugdsalon

Kinderen vanaf 8 jaar maken vliegers o.l.v. medewerkers van het Museon.

Na het bouwen van de vliegers worden deze opgelaten op het strand of op de parkeerplaats.

Zee Zaal

16.00 – 17.00 uur

Ronde tafelgesprek o.l.v. de heer Peter Neeb over het thema 'Mijn herinnering, jouw verhaal'

Theatercafé

15.00 – 17.00 uur

Indische Culturele Salon

Vier gasten vertellen tijdens dit programma waarom en op welke manier zij herdenken op 15 augustus met als uitgangspunt het thema: 'Mijn herinnering, jouw verhaal'.
Presentatie: Marscha Holman.

15.00 uur

De Tifagroep Esee Palaloi kondigt Indische Culturele Salon aan

15.10 uur

Kevin van Braak, filmmaker en beeldend kunstenaar

15.40 uur

Remco Raben, bijzonder hoogleraar koloniale en postkoloniale literatuur- en cultuurgeschiedenis

16.10 uur

Jill Stolk, auteur

16.40 uur

Armando Ello, fotograaf en filmmaker

Het middagprogramma is tot stand gekomen in samenwerking met het Indisch Herinneringscentrum (IHC).

Overzicht aangesloten Indische organisaties

bij de Stichting Herdenking 15 Augustus 1945

Bond Ex-Geïnterneerden & Gerepatrieerden van Overzee (BEGO)

Flores Molukken-Singaporekampen

Haagsch Studenten Schutters Korps HSSK

'Pro Libertate'

Indische Vriendenkring Roermond

Stichting Jongenskampen Bangkok-Gedungjati

Stichting Koninklijk Tehuis voor Oud Militairen en Museum Bronbeek

Landelijke Vereniging Indische Na-Oorlogse Generatie (LV-INOG)

Orde van Vrijmetselaren onder het Grootosten der Nederlanden

Reünistenvereniging Oud korfballers Indië (ROKI)

Stichting BUAT, Platform voor Molukkers

Stichting CAS Reünisten

Stichting Centrum '45

Stichting De Brug, werkgroepen Jemberan en Kinderen uit de oorlog

Stichting Eerste Nederlands-Indisch Museum (ENIM)

Stichting Gastdocenten WO II, Werkgroep

Zuidoost-Azië

Stichting Genootschap Engelandvaarders

Stichting Herdenking Birma Siam Spoorweg en Pakan Baroe Spoorweg

Stichting Herdenking Gevallenen en Slachtoffers in Nederlands-Indië

Stichting Herdenking Gevallenen Zuidoost-Azië 1941–1949

Stichting Herdenking Japanse Jongenskampen

Stichting Herdenking Slachtoffers

Japanse Zeetransporten

Stichting Hulp aan Landgenoten in Indonesië (HALIN)

Stichting Indisch Herinneringscentrum

Stichting instandhouding van het Kolff-fonds

Stichting Japanse Ereschulden (JES)

Stichting Japanse Vrouwenkampen

Stichting Karel Doorman Fonds

Stichting Kumpulan Bronbeek

Stichting Noord Sumatra Documentatie '42-'45

Stichting Protestants Indisch Geestelijk Leven P.I.G.L.

Stichting Reünie Bangkinang en lotgenoten Japanse

Interneringskampen Sumatra's Westkust en Nazaten

Stichting Sociaal Cultureel Instituut

Indonesië-Nederland (SCI-INN)

Stichting Pelita

Stichting Strafkamp Dampit

Stichting Vrienden van Bronbeek

Stichting Wezen uit Nederlands-Indië

Unie van Nederlandse Veteranen

Vereniging Centrale van Samenwerkende Indische Organisaties (Censio)

Vereniging van Gerepatrieerden en Vrienden (V.V.G.V.)

Vereniging Indische Nederlanders (VIN)

Vereniging Japans Indische Nakomelingen (JIN)

Vereniging Kinderen van Verzetsdeelnemers

1940–1945 (KvV)

Vereniging Nederlands Nieuw-Guinea Militairen 1945–1962

Vereniging van Oud-leerlingen van het Christelijk Lyceum Bandoeng (VEDO)

Vereniging Oud Militairen

Indiëgangers (VOMI)

Vereniging Tropenvrienden Randstad

De activiteiten van de Stichting Herdenking 15 Augustus 1945 worden mede mogelijk gemaakt door de subsidies van het Ministerie van VWS en het vfonds. Stichting Herdenking 15 Augustus 1945 werkt samen met het Indisch Herinneringscentrum en Nationaal Comité 4 en 5 mei.

Stichting Herdenking 15 Augustus 1945

Landgoed Bronbeek | Velperweg 147 | 6824 MB Arnhem | 06 – 515 05 688

info@indieherdenking.nl | www.indieherdenking.nl